Dosarul nr. **2r-2/24** Judecătoria Edineț sediul Central
judecător Gh. Bîrsan

D E C I Z I E
04 martie 2024

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
În componenţa
Președintele completului, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu, Andrian Ciobanu

Examinând, fără citarea părților, recursul depus de Domoșan Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12.12.2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Domoșan Mihail către Caraji Nicolae privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, prin care cererea a fost restituită,

a constatat:

La data de 07 decembrie 2023, la sediul Judecătoriei Edineț (sediul Central) a fost depusă și înregistrată cererea de chemare în judecată înaintată de Domoșan Mihail către Caraji Nicolae privind încasarea datoriei în suma totală de 364 229,00 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 10 000,00 lei.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că suma de 364 229,00 lei, pe care o solicită de a fi încasată de la potențialul pârât, este formată din neexecutarea de către Caraji Nicolae a contractelor de împrumut cu nr. 01/10 din 18.10.2021, nr. 2 din 30.03.2022 și nr. 3 din 14.04.2022.

A solicitat încasarea sumelor indicate în cererea de chemare în judecată.

Soluția primei instanțe:

Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12.12.2023 cererea a fost restituită în temeiul art.170 al.1 lit. ”a” Cod Procedură Civilă RM, or instanța de fond a considerat că reclamantul Domoșan Mihail n-a prezentat nici o probă ce ar confirma soluţionarea prealabilă a cazului, cum este stipulat în condițiile contractelor de împrumut anexate la materialele cazului.

Solicitarea recurentului:

La 26.12.2023 Domoșan Mihail a contestat încheierea instanței de fond din 12.12.2023 solicitând casarea acesteia cu emiterea unei soluții prin care se va decide expedierea cauzei pentru judecare în instanța de fond la etapa primirii cererii spre examinare.

Potrivit art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea contestată a fost pronunțată la 12.12.2023. Conform extrasului de pe pagina poștală electronică copia încheierii a fost expediată în adresa reprezentantului reclamantului Domoșan Mihail, avocat Malanciuc Viorel la 12.12.2023 (f.d. 36), astfel Colegiul constată că recursul depus la data de 26.12.2023 a fost depus în interiorul termenului prevăzut de lege.

În motivarea cererii de recurs recurentul și-a exprimat dezacordul cu încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12.12.2023, considerând că în cererea de chemare în judecată a fost explicat detaliat și în ordine cronologică cum au avut loc calculele și cum au derulat evenimentele privind acordarea împrumutului.

Invocă faptul că, deși nu s-a menționat despre calea prejudiciară privind soluționarea litigiului, la cererea de chemare în judecată a fost anexată copia plicului cu mențiunea nereclamat, iar în lista actelor anexate este indicat „somația împreună cu plicul și avizul cu mențiunea nereclamat”, fapt ce denotă în deplină măsură parcurgerea căii prejudiciare.

Aprecierea instanței de recurs:

Potrivit prevederilor art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Studiind temeiurile recursului, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art. 427 alin.(1) lit. „b” Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 07 decembrie 2023, Domoșan Mihail a înaintat cerere de chemare în judecată către Caraji Nicolae privind încasarea datoriei în suma totală de 364 229,00 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 10 000,00 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12.12.2023 cererea a fost restituită în temeiul art.170 al.1 lit. ”a” Cod Procedură Civilă RM.

Colegiul civil consideră că la emiterea încheierii instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material și procedural emis o soluție ne întemeiată în raport cu actele ce se regăsesc la materialele cauzei.

Art. 20 al Constituţiei Republicii Moldova stipulează că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Conform art. 992 alin. (1) Cod Civil RM, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit art. 993, alin. (2) Cod Civil RM, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

La cererea de chemare în judecată au fost anexate trei contracte de împrumut.

Conform conținutului contractelor de împrumut anexate la cererea de chemare în judecată nr. 2 din 30.03.2022 și nr. 3 din 14.04.2022 și anume în punctul 4.3 se menționează că ”Litigiile care pot apărea cu privire la prezentul contract și din prezentul contract, părțile le vor soluționa pe calea negocierilor. În cazul imposibilității de soluționare a litigiilor pe calea negocierilor, ele vor fi soluționate în judecătoria economică.”

Potrivit prevederilor art.167 alin.(1), lit.d) CPC, la cererea de chemare în judecată se anexează: d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părţilor.

Reieșind din prevederile art.170 alin.(1), lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă: reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

Conform materialelor ce se regăsesc la dosar, rezultă că procedura prealabilă a fost respectată or, la cererea de chemare în judecată a fost anexată somația și copia plicului cu mențiunea nereclamat (f.d.54).

Ca urmare a celor menționate, s-a stabilit cert că calea prealabilă în prezenta speță este respectată, de avocatul Malanciuc Viorel fiind expediată somația către Caraji Nicolae cu solicitarea de a-și onora obligațiile contractuale asumate prin contractele de împrumut 01/10 din 18.10.2022, nr. 2 din 30.03.2022 și nr. 3 din 14.04.2022.

În altă ordine de idei, procedura de soluționare prealabilă a unei cauze pe cale extrajudiciară este etapa prejudiciară în care părțile sunt obligate să încerce soluționarea unui litigiu pe cale amiabilă pînă la acționare în instanța de judecată a părților. Respectarea procedurii prealabile poate fi impusă atît de lege cît și de contractul părților în dependența de tipul litigiului apărut. Expedierea unei somații/reclamații/pretenții în adresa persoanei care nu își îndeplinește obligațiunile asumate prin semnarea unui act juridic reprezintă una din formele de executare a procedurii de soluționare prealabile.

Conform materialelor cauzei, între părți au fost încheiate trei contracte de împrumut iar în două dintre ele este stipulat că ” litigiile care pot apărea cu privire la prezentul contract și din prezentul contract, părțile le vor soluționa pe calea negocierilor”. Prevederea dată nu echivalează cu respectarea procedurii prealabile, procedură care urma a fi descrisă în contract, adică modul de exercitare a ei (cînd, cum, etc).

Creditorul nu este obligat să notifice debitorul despre existența obligației și necesitatea de a o executa or, în contracte este indicată perioada de împrumut, adică este clar termenul executării obligației însă reclamantul/creditor a expediat și somația.

În acest context şi ținând cont de faptul că încheierea contestată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurentului-reclamant la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată or, menținerea, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentei de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

Altfel spus, art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie şi egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părţi să se menţină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părţi în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum şi de a le discuta.

În temeiul celor expuse, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat şi de a casa încheierea primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În temeiul art.427 alin.(1) lit. „b”, 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Recursul declarat de Domoșan Mihail se admite.

Încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12.12.2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Domoșan Mihail către Caraji Nicolae privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată se casează integral cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
Judecător Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu Andrian Ciobanu